

İÇİNHA

Senelik abone(hariç)D. 4
» » (dahil)500
6 Aylık » (dahil)260

HAFTALIK FİKİR VE SAN'AT
MECMUASI

Tarihi tesis: 1904
24üncü sene. No. 277-1
11 Temmuz 1929

ONBİRİNCİ «ŞARL»A GÖRÜNENLER

-Prosper Merimée-den

On birinci Şarl, meşhur on ikinci Şarlın babası, en zalim krallardan birisi idi. Fakat aynı zamanda çok hakim bir adamdı. Yüksek tabakanın imtiyazatını tahdit, Sena'nın kuvvetini ilga etti ve bizzat kendisi kanunlar yaptı: Kral malûmatlı, mert, Loterin dinine fazlaca sadık, katı yürekli, maddî bir adamdı.

Zevcesi Ülrık Eleonor öleli çok olmamıştı. Söylendiğine göre Prenses Eleonor kralın sert tabiatından çok müteessir olmuş ve bu tesir ölümüne sebep vermişti. Fakat kralın hissiz zannedilen kalbi, prensesin ölümüne için için ağladı. Bu hadiseden sonra yüzü mahzun bir şekil aldı ve daha sükûti bir adam oldu. Zihnini işgal eden fikirleri dağıtmak için daimî bir çalışmaya koyuldu.

Bir son bahar akşamının sonunda Stokholm daki sarayının odasında rop dö şambri ve pantuflalarıyla büyük bir ateşin karşısında oturmuştu. Yanında mabeyincisi Kont Brahe ve doktor Bom Garten vardı.

Gece uzuyordu, ve kral, mutadî hilâfına, onlara yatmak zamanının geldiğini, ihsas etmiyordu. Gözleri kızgın körlerin üzerine dikilmiş bir halde sükût ediyordu. Yanındaki adamlardan sıkılıyor, fakat nedense yalnız kalmaktan da korkuyordu. Kont Brahe odadaki mevcudiyetinin kralı sıkıştığının farkında idi ve bir çok defalar müsaade alıp gitmek istedi. Fakat kral, elinin bir hareketiyle, onu yerinde çiviledi. Doktorda böyle geç vakitlere kadar oturmanın Haşmetmeabın sıhhatına dokunacağını söyledi; fakat Şarl dışları arasından:

— Burada kalınız, henüz uyumak istemiyorum, diye cevap verdi.

O zaman muhtelif mevzular üzerinde konuşuldu. Fakat hepsi de birinci yahut üçüncü cümlede bitiyordu. Her halde on birinci Şarlın keyfi yerinde değildi. Ve böyle zamanlarda bir musahibin vaziyeti de hakikaten naziktir. Kralın halâ zevcesinin matemini tutmakta olduğunu anlıyan Kont Brahe bir müddet duvarda asılı duran kraliçenin portresine baktı ve derin bir teessürle:

— Bu portre, sahibesine ne kadar benziyor! dedi.

Kral ansızın:

— Amma da yaptın, diye cevap verdi, bu portre fazla mubalaga ile yapılmıştır; kraliçe çok çirkin bir kadındı.

Sonra bu isnadından dolayı içinden kendisine kızarak kalktı ve yüzünü kızartan heyecanı saklamak için odada gezindi... Avluya bakan pencerenin önünde durdu. Dışarda karanlık bir gece vardı.

Bugün İsveç krallarının oturduğu saray henüz ikmal edilmemişti ve on birinci Şarl o tarihte Moler gölüne bakan Riter Holm, un tepesinde kâin eski sarayda ikamet ediyordu. Burası at nalı şeklinde büyük bir binadır. Kralın odası sarayın nihayetinde idi ve tam karşısında İsveç tabi hükûmetlerin zatı şahaneninin emirlerini almak için toplandıkları büyük salon vardı.

Salonun pencereleri o dakika bol bir ziya ile aydınlanmışa benziyordu. Bu, kralın merakını mucip oldu. Zıyanın ilk önce bir hizmetçinin taşıdığı meş'aleden husule geldiğini farzettii. Fakat uzun za-

mandan beri açılmayan bir salonda bu saat ne işi olabilirdi? Hem ziya çok kuvvetli idi. Adeta içerde bir yangın var hissinin veriyordu, fakat duman filan görünmüyordu. Camlar da kırılmamıştı. Sonra hiç bir ses duyulmuyordu. Bu, daha ziyade ilâhi bir nur idi. .

Şarl konuşmadan bir müddet pence-relere baktı. Kont Brahe, çingırağın ipine doğru elini uzatarak bir adam çağır-maya ve gönderip bu garip aydınlığın sebebini öğrenmeye hazırlanıyordu, fakat kral onu durdurdu.

— Bu salonun içine bizzat kendim gideceğim, dedi.

Yüzü sararmıştı ve bir nevi dinî korku ifade ediyordu. Mamafi metin adımlarla çıktı, mabeyinci ve doktor, ellerinde birer mum tutarak, arkasından yürüdüler.

Anahtarları muhafaza eden kapıcı çoktan uykuya dalmıştı. Bom Garten onu uyandırmaya gitti ve kralın derhal büyük salonun kapılarını açmak emrini verdiğini söyledi. Bu nağihani emir kapıcıyı hayretlere düşürdü; alelacele giyindi. Ve anahtar desteleriyle kralın yanına geldi. Evvelâ bir galerinin kapısını açtı. Kral girdi; fakat duvarların tamamıyla siyahlarla donandığını görünce hayret etti.

Hiddetli bir sesle:

— Bu salonu böyle donatmak için kim emir verdi? diye sordu.

Kapıcı şaşkın şaşkın:

— Sir, bilmiyorum; dedi. Son defa galeriyi süpürttüğüm zaman hiç bir şeyler yoktu...

Kral seri adımlarla ilerliyerek galerinin üçte ikisinden fazla geldi. Kont ve kapıcı yakından onu takip ettiler; doktor Bom Garten biraz arkada kalmıştı.

Galiba korkuyordu... Kapıcı:

— Daha uzağa gitmeyiniz sir, diye bağırdı; bu salonun içinde ecinniler var.. Bu saat... Ve kraliçenin ölümünden beri...

onlar, bu galerinin içinde gezinirmiş... Allah bizi muhafaza etsin!

Kont ta bir taraftan:

— Durunuz sir, diye bağıyordu, salondan gelen gürültüyü işitmiyor musunuz? Kim bilir zatı asilaneleri nasıl bir tehlikeye atılıyorsunuz?

Anî bir rüzgârla elindeki mumu sönen Bom Garten:

— Sir, diyordu, hiç olmazsa müsaade ediniz de gidip yirmi kadar mızraklı asker getireyim.

Kral büyük salonun kapısı önünde durarak metin bir sesle:

— Girelim, dedi; ve sen kapıcı, bu kapıyı derhal aç!

Ayağıyla kapıyı itti. Kubbelerin tekrar ettiği gürültü galeride çınladı...

Kapıcı o kadar titriyordu ki elindeki anahtar bir türlü deliği bulamıyordu.

Şarl omuzlarını silkerek:

— İşte ihtiyar bir asker ki titriyor... Dedi! Haydi kont açınız bize kapıyı!

Kont bir adım gerileyerek:

— Sir, diye cevap verdi, emrediniz; hiç tereddüt etmeden bir Alman topunun ağzına gideyim. Fakat bana cehenneme meydan oku diyorsunuz!

Kral, kapıcının ellerinden anahtarı aldı ve nefret ifade eden bir sesle:

— Görüyorum ki yalnız hareket etmeye mecburum, dedi.

Onu bu fikrinden vaz geçirmeye uğraştıkları sırada kalın meşeden yapılmış olan kapıyı itti, «Allahın yardımıyle!» kelimelerini telaffuz ederek salona girdi. Onlar da korkudan daha kuvvetli olan bir tecessüsle arkasından takip ettiler.

Büyük salon mütaaddit meş'alelerle aydınlanmıştı. Her taraf siyahlarla bürün-müştü. Büyük duvarların boyunca Alman, Danimarka bayrakları, Güstavv. Adolf, un muzafferiyetlerini gösteren tablolar sıralanmıştı...

Büyük bir kalabalık sıraları işgal

ediyordu. Hükûmetin dört sınıfı [*] ayrı oturmuş, aralarında konuşuyorlardı. Hepsi de siyahlar giymişlerdi bu siyah dekor içinde parlayan yüzleri, gözü o kadar kamaştırıyordu ki bu harikulâde sahnenin dört şahidinden hiç biri de kalabalığın içinde tanıdık bir sima bulamadı. Kalabalık bir halkla karşı karşıya kalan bir aktörün müphem bir kütle gördüğü gibi...

Kralın meclise hitaben söz söylediği yüksek tahtın üzerinde, kralın firmalarını taşıyan kanlı bir ceset gördüler. Sağında, başında tac, ayakta duran bir çocuk, elinde saltanat asasını tutuyordu; solunda, yaşlı bir adam, bir hayalet, tahta dayanmış duruyordu. Tahtın karşısında vakarlı, sert çehreli, uzun siyah elbiseli adamlar, üzerinde parşömenler ve birkaç forma kitap bulunan bir masanın önünde oturmuşlardı. Taht ile meclis sıraları arasında siyah kreple örtülü bir kütük vardı ve yanında bir balta duruyordu.

Meclisin içinde hiç kimse Şarl ve üç arkadaşının mevcudiyetlerinden haberdar olmamıştı. İçeri girer girmez evvelâ müphem bir fısıltıdan başka bir şey işitmediler; sonra siyah elbiseli hâkimlerin en yaşlısı, reis olduğunu zannettikleri adam, kalktı ve eliyle üç defa masanın üzerine vurdu. Derhal derin bir sükût oldu. Temiz yüzlü, zengin elbiseler giymiş birkaç genç elleri arkadan bağlı bir halde, onbirinci Şarlin biraz evvel açtığı kapının karşısında bulunan bir kapıdan içeri girdiler. Başları yukarda, nazarları sakın, yürüyorlardı. Aarkalarında, diz kapaklarına kadar siyah meşinden bir elbise giyen kuvvetli bir adam, onların ellerini bağlayan iplerin ucunu tutuyordu. Önde yürüyen genç adam salonun ortasında kütüğün önünde durdu. Aynı zamanda ceset; ihtilâçlı bir hareketle titrer gibi göründü ve yarasından taze, kırmızı bir kan aktı. Genç adam diz çöktü,

başını uzattı, balta havada parladı ve gürültü ile düştü. Küçücük bir kan ırmağı etrafa fışkırdı ve cesetin kanile karıştı, kesilen baş, kızıl döşemelerde müteaddit defalar sıçradı ve Şarlin ayaklarına kadar yuvarlandı, kara boyadı.

O dakikaya kadar, hissettiği derin heyecan ve hayret onu dilsiz bir hale koymuştu, fakat bu korkunç manzara karşısında dili çözüldü, öne doğru bir kaç adım attı ve resmî bir elbise giymiş olan hâkime doğru yürüyerek çok meşhur olan şu kelimeleri söyledi:

— Eğer sen, ilâhi bir adamsan, konuş, yok cinler âlemine mensupsan bizi rahat bırak!

Hayalet resmî bir sesle, yavaş yavaş cevap verdi:

— Kral Şarl, bu kan senin saltanatın zarafında akmayacaktır... (Burada ses daha belirsiz olmaya başladı) fakat beş saltanat sonra...

O zaman bu garip meclisin eşhası yavaş yavaş silinmeye başladılar ve nihayet tamamiyle kayboldular; meş'aleler söndü ve Şarl ile arkadaşlarının mumları, yalnız rüzgârın hafifçe oynattığı eski halıları aydınlatılabildi. Bu sırada çok az devam eden oldukça ahenkli bir gürültü işittiler. Şahitlerden birisi bunu yaprakların arasında esen rüzgârın fısıltısına benzetti, bir diğeri de akord edilen bir harpın uzak gürültüsünü duyar gibi olduğunu söyledi...

Siyah yapraklar, kesik baş, dösemeyi boyayan kan dalgaları, her şey hayaletle beraber kaybolmuştu; yalnız Şarlin pantufları kırmızı lekeleri muhafaza ediyordu ve bu, o dehşetli gecenin bütün sahnelerini hatırlatmaya kâfi idi.

Kral, odasına girince, gördüğü şeyleri zaptettirdi ve arkadaşlarına imzalattı. Bu kâğıdı saklamak için tedabir alındı. Fakat çok geçmeden herkes vak'ayı duydu ve herkes vak'anın sıhhatına kanidir...

Bedrettin

[*] Asil tabaka, Runhailer, borjuvalar ve köylüler.